

Saksframlegg

Ark.: 033

Lnr.: 5369/22

Arkivsaksnr.: 20/303-25

Saksbehandler: Rannveig Mogren

GRUNNGITTE SPØRSMÅL FRA KARSTEN VEDEL JOHANSEN FRA MDG

Grunngitte spørsmål:

Hvilke forberedelser/tiltak har kommunen i tilfelle en alvorlig tørkesituasjon med vannknapphet og stor/ekstrem skogbrannfare i sommer? Det er nå økende risiko for dette på grunn av en meget tørr sommer og høst i fjor og en meget nedbørsfattig vinter, samt en fastlåst vær-situasjon de siste tre månedene som ikke viser tegn til endring.

Utdypet begrunnelse: I GD for mandag 27.09.21 s. 4-5 ble det opplyst av Hans-Christian Udnæs, fagansvarlig for vassdragsdrift i Hafslund Eco, at vannføringa i Gausa og andre vassdrag i regionen da var den laveste som er målt, under en tiendedel av normalen. Med unntak av oktober og februar som begge hadde litt over normalen har alle måneder fra og med juni 2021 hatt nedbør betydelig under normalen, august, september og hele perioden november-januar godt under halvdelen av det normale. Mars ligger an til nedbør langt under en tredjedel av normalen.

Samtidig har vinteren vært ekstremt mild, med middeltemperatur rundt fire grader over normalen 1961-90 og vel et par grader over den ny normalen 1991-2020. Det betyr at det er ekstremt lite snø i fjellet, ifølge senorge.no mellom under 10 og 50 pst. av normalen, i storparten av regionen er det nok nærmere 10-20 pst. eller mindre. Videre er det ikke på sesongvarslene, som strekker seg til og med juni, meldt noen omlegging av den grunnleggende vær-situasjonen som vi har hatt siden ifjor, og dermed ikke utsikt til noe særlig mer nedbør utover våren og forsommeren. Slike varsler er sjølsagt alltid usikre, men de er blitt mer sikre de seinere åra. Generelt er det en globalt omfattende tendens til at værmønstrene er mer fastlåst enn før, noe som de fleste forskningsresultater knytter til den sk. arktiske forsterkinga, dvs. at den globale oppvarmingen er betydelig sterkere (mer enn dobbelt så stor) i polarområdene enn på midlere breddegrader. Dette medfører en tendens til at jetstrømmene som styrer lavtrykksbanene blir mye mer fastlåst i samme posisjoner over lange perioder, noe som har skapt en rekke ekstreme hetebølger, tørkekatastrofer og nedbørsflommer gjennom de siste årtiene, med en foreløpig topp i fjor (og i vinter på den sørlige halvkula). Her - i hele Skandinavia (og i det meste av Europa nord for Middelhavet hvor tørken varte helt til januar 2019) hadde vi i 2018 en periode fra og med april til over midten av august hvor middeltemperaturen lå over normal julitemperatur, og hvor det var lite nedbør og etterhvert ble ekstrem tørke.

Fyllingsgraden i vannmagasinene på Østlandet er per nå rundt 15 pst., mens normalen for årstida er over 22, ifølge <https://www.nve.no/energi/analyser-og-statistikk/magasinstatistikk/>. Den er på nivå med de mest ekstreme år tidligere, som f.eks. på samme tid i 2018, men i 2018 var det betydelig mer snø i regionen på denne tida, mellom 110 og helt opp til 300 pst. av normalen og altså mange ganger mer enn det er nå. Skulle vi nå få en lignende hetebølge og tørke som i 2018, noe som ikke er usannsynlig (de fleste somrene etter 2000 har vært varmere enn normalen, tildels betydelig), vil vannsituasjonen i Gausdal og hele Østlandsområdet i sommer fort kunne bli mye knappere enn i det ekstreme året 2018. Det er nå meldt skogbrannfare over hele Østlandsområdet, noe som er veldig uvanlig så tidlig på våren.

<https://www.nrk.no/osloogviken/stor-skogbrannfare-pa-ostlandet-1.15910160>

Spørsmål besvares i møtet